

|

61993J0060

DOMSTOLENS DOM (FEMTE AFDELING) AF 29. JUNI 1994. - R. L. ALDEWERELD MOD STAATSSECRETARIS VAN FINANCIEN. - ANMODNING OM PRAEJUDICIEL AFGOERELSE: HOGE RAAD - NEDERLANDENE. - FORORDNING (EOEF) NR. 1408/71 - BESTEMMELSE AF, HVILKEN LOVGIVNING DER SKAL ANVENDES - Udstationering i en tredjestat. - SAG C-60/93.

Samling af Afgørelser 1994 side I-02991

Sammendrag

Dommens præmisser

Afgørelse om sagsomkostninger

Afgørelse

Nøgleord

++++

Social sikring af vandrede arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende ° lovgivning der finder anvendelse ° arbejdstager, som er bosat i en medlemsstat, ansat i en virksomhed i en anden medlemsstat og udoever sin beskaeftigelse i et tredjeland ° ingen faelleskabsbestemmelse, som udtrykkeligt omfatter denne situation ° anvendelse paa grundlag af kriteriet om tilknytningsmoment af lovgivningen i den medlemsstat, hvor arbejdsgiveren har hjemsted

Sammendrag

De til faelleskabsretten hoerende regler, som har til formaal at virkeliggøere arbejdskraftens frie bevaegelighed inden for Faelleskabet, navnlig reglerne om bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes, i afsnit II i Raadets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 er til hinder for, at en arbejdstager, der bor paa en medlemsstats omraade, og som er ansat i en virksomhed med hjemsted i en anden medlemsstat, udelukkende har beskaeftigelse uden for Faelleskabets omraade, paa grundlag af hvilken han bliver paalagt at betale sociale sikringsbidrag i henhold til lovgivningen i denne anden stat, paalaegges at betale sociale sikringsbidrag i henhold til den sociale lovgivning i bopaelsstaten.

Den blotte omstaendighed, at en arbejdstagers beskaeftigelse udoeves uden for Faelleskabets omraade, er ikke tilstraekkelig til at udelukke anvendelse af faelleskabsreglerne om arbejdskraftens frie bevaegelighed, saafremt arbejdet fortsat har tilstraekkelig tilknytning til Faelleskabets omraade, og naar der ikke findes nogen bestemmelse, som udtrykkeligt omhandler

det tilfaelde, at en person befinder sig i en saadan situation, maa anvendelse af lovgivningen i arbejdstagerens bopaelstat i mangel af tilknytning til arbejdsforholdet vaere udelukket til fordel for anvendelse af lovgivningen i den medlemsstat, hvor arbejdsgiveren har hjemsted, og for hvilken der bestaar en saadan tilknytning.

Dommens præmisser

1 Ved dom af 3. marts 1993, indgaaet til Domstolen den 10. marts s.aa., har Nederlandenes Hoge Raad i medfoer af EOEF-traktatens artikel 177 forelagt et praedicielt spoergsmaal vedroerende fortolkningen af Raadets forordning (EOEF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger paa arbejdstagere, selvstaendige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Faelleskabet, som affattet ved Raadets forordning (EOEF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6).

2 Dette spoergsmaal er blevet rejst under en tvist mellem R. L. Aldewereld og Staatssecretaris van Financiën vedroerende betaling af sociale sikringsbidrag for 1986.

3 Aldewereld er nederlandsk statsborger og boede i Nederlandene, da han blev ansat i en virksomhed med hjemsted i Tyskland, som straks udsendte ham til Thailand, hvor han arbejdede i 1986.

4 Det fremgaar af forelaeggelsesdommen, at Aldewereld paa grund af denne beskaeftigelse var forpligtet til i Tyskland til at betale bidrag under den sociale sikringsgren, der vedroerte ydelser ved sygdom, arbejdsloeshed, alderdom og ulykker, og at hans arbejdstager direkte indeholdt de tilsvarende bidrag i den loen, der blev udbetalt i 1986.

5 For 1986 afkraevende de nederlandske myndigheder ham som bosiddende i Nederlandene obligatoriske bidrag i henhold til nederlandsk lovgivning om sociale forsikringer, som ikke kraever, at vedkommende udoever erhvervsvirksomhed i dette land.

6 Gerechtshof, Arnhem (Nederlandene), for hvilken Aldewereld anlagde sag, fastslog, at forordningens artikel 13, stk. 1, og artikel 13, stk. 2, litra a), indebaerer, at vedkommende skal vaere omfattet af bopaelstatens lovgivning frem for lovgivningen i det land, hvor arbejdsgiveren har hjemsted.

7 Aldewereld indgav kassationsanke mod denne afgoerelse til Nederlandenes Hoge Raad, som for det foerste fandt det tvivlsomt, om forordning nr. 1408/71 kan give en loesning i et tilfaelde som det ovenfor beskrevne, idet forordningens artikel 13-17 kun omfatter situationen for arbejdstagere, der har beskaeftigelse paa en medlemsstats omraade eller om bord paa et skib, der foerer en medlemsstats flag. Saafremt dette spoergsmaal skal besvares bekræftende, er Hoge Raad i tvivl om, hvorvidt det, som underinstansen har fastslaaet, foelger af forordningens artikel 13, stk. 1, og artikel 13, stk. 2, litra a), at vedkommende skal vaere omfattet af bopaelstatens lovgivning.

8 I betragtning af denne tvivl besluttede Nederlandenes Hoge Raad at udsaette sagen og at forelaegge Domstolen foelgende praedicielle spoergsmaal:

"Er de til fællesskabsretten hørende regler, som har til formål at virkeliggøre arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet, navnlig reglerne om bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes, i afsnit II i Raadets forordning (EOEF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 til hinder for, at en arbejdstager, der bor på en medlemsstats område, og som ansat i en virksomhed med hjemsted i en anden medlemsstat udelukkende har beskæftigelse uden for Fællesskabets område, på grundlag af hvilken han bliver pålagt at betale sociale sikringsbidrag i henhold til lovgivningen i denne anden stat, pålægges at betale sociale sikringsbidrag i henhold til den sociale lovgivning i bopælsstaten?"

9 Artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 er affattet således:

"1. Med forbehold af artikel 14c er de personer, der er omfattet af denne forordning, alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmaalet om hvilken lovgivning, der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit."

10 For saa vidt som det står fast, at en person, der befinder sig i Aldewereld's situation, er omfattet af forordningens personelle anvendelsesområde som defineret i artikel 2, finder særegnen i artikel 13, stk. 1, i princippet anvendelse, og den nationale lovgivning, der skal anvendes, bestemmes i overensstemmelse med bestemmelserne i forordningens afsnit II.

11 Imidlertid omhandler ingen af bestemmelserne i dette afsnit direkte situationen for en arbejdstager, der som Aldewereld er blevet ansat af en virksomhed i Fællesskabet, men ikke har beskæftigelse på Fællesskabets område.

12 Den nederlandske regering har anført, at den omstændighed, at forordningen ikke indeholder en lovkonfliktregel, som udtrykkeligt angaar den foreliggende situation, ikke er en lakune, men skyldes, at en saadan situation ikke er dækket af traktatens artikel 48-51. Foelgelig er fællesskabsretten ikke til hinder for, at en person som Aldewereld pålægges en dobbelt forpligtelse til at betale bidrag for samme periode.

13 Denne opfattelse kan ikke lægges til grund.

14 Det fremgaar af Domstolens praksis (jf. navnlig dom af 12.7.1984, sag 237/83, Prodest, Sml. s. 3153, præmis 6), at den blotte omstændighed, at en arbejdstagers virksomhed udoeves uden for Fællesskabets område, ikke er tilstrækkelig til at udelukke, at fællesskabsreglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed finder anvendelse, saafremt arbejdsforholdet dog har en tilstrækkelig snæver forbindelse med Fællesskabets område. I et tilfælde som det foreliggende bestaar denne forbindelse i den omstændighed, at fællesskabsarbejdstageren er blevet ansat i en virksomhed i en anden medlemsstat og derfor er blevet tilsluttet denne stats sociale sikringsordning.

15 Den lovgivning, der skal anvendes, skal derfor bestemmes under hensyn til bestemmelserne i forordningens afsnit II samt disse bestemmelsers formål.

16 I denne forbindelse har Kommissionen fremfoert, at det på fællesskabsrettens nuvaerende udviklingstrin vil være rimeligt og passende at overlade det til en arbejdstager som Aldewereld at vælge, hvilken lovgivning der skal anvendes, fordi forordningens afsnit II i en saadan situation hverken giver lovgivningen i arbejdstagerens bopælsland eller lovgivningen i det land, hvor virksomheden har hjemsted, fortrin.

17 Denne opfattelse kan ikke lægges til grund.

18 Den eneste bestemmelse i forordningens afsnit II, som giver arbejdstageren en valgmulighed, nemlig artikel 16, gaelder for "tjenestgoerende personale ved diplomatiske missioner og konsulater" samt for "De Europæiske Fællesskabers hjælpepersonale". Disse arbejdstagere

befinder sig imidlertid i en saerlig situation, som ikke kan sammenlignes med den her omhandlede arbejdstagers situation.

19 Naar der er tale om tjenestgoerende personale ved diplomatiske missioner og konsulater, giver valgretten den udsendende medlemsstat mulighed for at undgaa vanskeligheder ved at hverve personale blandt sine egne statsborgere, som ville foelge af anvendelsen af beskaeftigelsesmedlemsstatsens lovgivning i tilfaelde, hvor lovgivningen om social sikring i hjemstaten ville vaere gunstigere for dem. De samme betragtninger forklarer den valgret, der er indroemmet De Europaeiske Faelllesskabers hjaelpepersonale.

20 Ud over disse saerlige tilfaelde fremgaar det objektivt af bestemmelserne i forordningens afsnit II, hvilken lovgivning der skal anvendes, paa grundlag af de tilknytningsmomenter, som den paagaeldende situation har til medlemsstaternes lovgivning.

21 I en situation som den, der foreligger i hovedsagen, er de eneste tilknytningsmomenter til en medlemsstats lovgivning dels arbejdstagerens bopael, dels det sted, hvor hans arbejdsgiver har hjemsted. Det er foelgelig blandt disse momenter, at det kriterium skal vaelges, som giver mulighed for at bestemme, hvilken lovgivning der skal anvendes paa den foreliggende situation.

22 Som den italienske regering med rette har fremfoert, fremgaar det af forordningens opbygning, at anvendelsen af lovgivningen i arbejdstagerens bopaelsmedlemsstat er en supplerende regel, som kun faar betydning i det tilfaelde, hvor denne lovgivning har en tilknytning til arbejdsforholdet. Naar arbejdstageren saaledes ikke bor paa en af de medlemsstatsers omraade, hvor han er beskaeftiget, er det normalt den for arbejdsgiverens hjemsted eller bopael gaeldende lovgivning, som finder anvendelse.

23 Ifoelge forordningens artikel 14, nr. 2, litra b), er en person ° med undtagelse af det koerende, sejlende eller flyvende personel i en virksomhed, som foretager international befordring af passagerer eller gods ° der normalt har loennet beskaeftigelse paa to eller flere medlemsstatsers omraade, omfattet

"i) af lovgivningen i den medlemsstat, paa hvis omraade den paagaeldende er bosat, saafremt han udfoerer en del af sit arbejde paa dette omraade, eller saafremt han er beskaeftiget i flere virksomheder eller hos flere arbejdsgivere, der har deres hjemsted eller bopael paa forskellige medlemsstatsers omraade

ii) af lovgivningen i den medlemsstat, paa hvis omraade den virksomhed eller arbejdsgiver, som beskaeftiger den paagaeldende, har sit hjemsted eller sin bopael, saafremt han ikke er bosat i en af de medlemsstater, hvor han udfoerer sit arbejde."

24 I et tilfaelde som det i hovedsagen foreliggende kan arbejdstagerens bopaelsmedlemsstats lovgivning ikke anvendes, da denne lovgivning ikke har nogen tilknytning til arbejdsforholdet, i modsaatning til lovgivningen i den stat, hvor arbejdsgiveren har hjemsted, som foelgelig skal anvendes.

25 Det foelger af de foregaaende betragtninger, at i mangel af en bestemmelse, som udtrykkeligt omfatter det tilfaelde, hvor en person befinder sig i Aldewereld' s situation, er en saadan person i overensstemmelse med forordningens opbygning omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, hvor arbejdsgiveren har hjemsted.

26 Det praedjudicielle spoergsmaal maa derfor besvares med, at de til faelllesskabsretten hoerende regler, som har til formaal at virkeliggooere arbejdskraftens frie bevaegelighed inden for Faelllesskabet, navnlig reglerne om bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes, i afsnit II i forordning nr. 1408/71, er til hinder for, at en arbejdstager, der bor paa en medlemsstats omraade, og som ansat i en virksomhed med hjemsted i en anden medlemsstat udelukkende har

beskaeftigelse uden for Faellesskabets omraade, paa grundlag af hvilken han bliver paalagt at betale sociale sikringsbidrag i henhold til denne anden stat, paalaegges at betale sociale sikringsbidrag i henhold til den sociale lovgivning i bopaelsstaten.

Afgørelse om sagsomkostninger

Sagens omkostninger

27 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske og den italienske regering samt af Kommissionen for De Europæiske Faellesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

Afgørelse

Paa grundlag af disse praemisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedroerende det spoergsmaal, der er forelagt af Nederlandenes Hoge Raad ved dom af 3. marts 1993, for ret:

De til faellesskabsretten hoerende regler, som har til formaal at virkeliggoere arbejdskraftens frie bevaegelighed inden for Faellesskabet, navnlig reglerne om bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes, i afsnit II i Raadets forordning (EOEF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger paa arbejdstagere, selvstaendige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Faellesskabet, som affattet ved Raadets forordning (EOEF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983, er til hinder for, at en arbejdstager, der bor paa en medlemsstats omraade, og som ansat i en virksomhed med hjemsted i en anden medlemsstat udelukkende har beskaeftigelse uden for Faellesskabets omraade, paa grundlag af hvilken han bliver paalagt at betale sociale sikringsbidrag i henhold til lovgivningen i denne anden stat, paalaegges at betale sociale sikringsbidrag i henhold til den sociale lovgivning i bopaelsstaten.